

Medlemsaktuellt

Nyheter från banken jord- och
skogsbrukarna äger

Maj 2021

147 miljoner i utdelning till hösten Nytilskott i föreningen Banken som
bollplank Kulturjordbruk Tillsammans för ett ännu bättre Landshypotek

I korthet

Tillväxt på Landshypotek

Den goda farten i banken har fortsatt under årets första kvartal. Utlåningen har växt inom både jord och skog och till villakunder. Resultatet är starkt. Det visar den första kvartalsrapporten för 2021 som finns att ta del av på landshypotek.se > Om Landshypotek > Finansiella rapporter.

Nu väntar slutbehandling om taxonomin

Landshypotek var tidigt ute med att lyfta fram hur den taxonomi som nu utformas för att klassificera hållbara investeringar kan komma att påverka det hållbara svenska skogsbruket – inte minst utifrån de privata skogsägarnas perspektiv. Taxonomin innebär ökade informationskrav och ökad rapporteringsbörda för den enskilda skogsägaren. Förslaget behandlas nu inom EU, där de första delarna kan komma att träda i kraft redan den 1 januari nästa år.

Nya medlemmar välkomnas

Föreningen välkomnade 1 634 nya medlemmar under 2020. Medlemsantalet var vid årets slut 37 087.

Insatser från medlemmarna

Många medlemmar valde i slutet av året att öka sina insatser i Landshypotek. Totalt ökade insatserna med 67 miljoner kronor genom investeringar i Landshypotek under 2020.

Ingen utbetalning av överinsatser

Föreningsstyrelsen har tidigare beslutat att betala ut överinsatser hos medlemmar på över 10 procent. I denna tid och detta år med Covid-19, när myndigheterna tydligt aviserar att det är viktigt att banker håller i sitt kapital, kommer ingen utbetalning att göras.

Nytt samarbete med Avanza inom bolån

I februari inleddes ett nytt bolånesamarbete med Avanza. Genom att Landshypoteks bolån nu är valbara direkt på Avanzas sajt och appar är det lättare för fler att hitta ett bra bolånealternativ. Samarbetet kompletterar samarbeten som tidigare finns med bl.a. Villaägarna.

Rekordstort intresse för Landshypoteks bolån

En sammanställning av snitträntorna på Landshypoteks bolån över tid, jämfört med de fyra storbankernas, visar att det finns 1 000-lappar att spara på att byta bank. Intresset är stort och många söker sig till Landshypoteks bolån. Till och med mars uppgick den totala bolånevolymen till 13,5 mdkr.

Vi ska ta tillvara den goda känslan

Med ett år av pandemi och pandemi-bekämpning har många i samhället både förändrat tanke och agerande. Det har givetvis varit en prövande tid, men inom jord- och skogsbruket har förändringen också väckt möjligheter.

Med pandemin kom allt fler att vara hemma och blicka mot det nära. Fler har ätit hemma. Fler har under året också köpt svenskt. Det går att fortsätta: Fler semestrade i somras hemma. Det ser ut att bli likadant den här sommaren. Fler upptäcker därmed det som finns i närområdet. Fler ser nu dessutom möjligheter med ett boende utanför storstäderna, som inte längre växer på samma sätt. Jag fortsätter: Fler har också snickrat i hemmen. Efterfrågan på sågat virke är stor. Nu har också frågor om svensk mat och självförsörjning kommit upp på agendan. Det är välkommet, även om det som lantbruksföretagaren och föreningsordföranden Per-Olof Hilmér konstaterade under regionmötet "är konstigt för oss som lever i detta hela tiden. Det är ju en självklarhet".

Självklart eller inte, men allt det här är möjligheter för oss som är engagerade i jord- och skogsbruket. När jag har fått frågor brukar jag säga: Äntligen får våra kunder den uppmärksamhet de förtjänar! Det här är förhoppningsvis en möjlighet att stärka villkoren för primärproduktionen och för ett land som lever och växer – i hela landet. De gröna näringarna utvecklas positivt och många ser nu nya möjligheter i sina verksamheter. De ser möjligheter i att ytterligare stärka lönsamheten och företagsamheten. Vi på Landshypotek möter dagligen den positiva känslan som många av er har.

Ni som var med på årets digitala regionmöten vet att vi på Landshypotek avslutade året med god tillväxt. Det är något som vi har tagit med oss under första delen av 2021. Ni äger alla en bank i tillväxt, som väcker intresse och som fler kunder ansluter sig till. Vår utlåning ökar, både till nya och tidigare kunder, inom såväl bolån som jord och skog. Under första kvartalet gick vi också i mål med flera digitala förbättringar och har öppnat för nya samarbeten som gör oss än bättre på sikt. Vi har därmed haft en bra start på året.

Per Lindblad, VD Landshypotek Bank

Vi jobbar ständigt för att bli ännu bättre i det vi gör och vi kommer att fortsätta utveckla oss för er som kunder under året.

På Landshypotek tog vi en otroligt nyttig diskussion förra året inför att vi bestämde oss för att genomföra vår utdelning. Vi var eftertänksamma. I den exceptionella pandemitiden och med myndighetsrekommendationerna att avstå utdelning var det ett svårt vägval. Det som till slut vägde över var det faktum att det hos oss inte finns något anonymt "Landshypotek". Det är ert Landshypotek. Det är era pengar. Det är ni som äger. Vår utdelning på Landshypotek, eller med andra ord återbäring, är en naturlig del av att vara Kooperation. Om pengarna inte behövs i säkerhetsmarginal eller i utvecklingen av Landshypotek så gör de bättre nytta hos er. Vår utdelning är en del av samhällsnyttan, där medel tillförs svenskt lant- och skogsbruk.

Nu gör vi det igen. Med det starka resultatet vi gjorde i banken 2020 har ett koncernbidrag avsatts till er ägare som möjliggör en utdelning på 147 miljoner kronor, vilket motsvarar åtta procent på insatserna.

På våra digitala regionmöten pratade vi mer om utdelningen, annan utveckling i föreningen och på banken, och svarade på en del av era frågor. Stort tack till alla er som var med på mötena. Innehållet går fortfarande att ta del av på vår webbplats.

Digitala möten i all ära – men jag hoppas också att vi snart kan ses på annat sätt runt om i Lantbrukssverige.

Per Lindblad
VD Landshypotek Bank

@VD_Landshypotek

Ökad tillgänglighet för dig som kund

Nu är det ännu enklare att hantera dina bankärenden när det bäst passar dig. Du som är enskild näringsidkare kan villkorsändra dina bottenlån direkt i Internetbanken när din nuvarande räntebindningstid löper ut. När det är dags för dig att göra nya val får du ett sms eller mejl av oss som informerar om att det finns val att göra i Internetbanken. Du får meddelandet cirka en månad innan villkorsändringsdagen inträffar så att du har god tid på dig att göra dina val. Vill du ha rörlig ränta på dina lån behöver du i vanlig ordning inte göra någonting. Lånet läggs då om automastiskt i samband med villkorsändringsdagen.

Vill du på eget initiativ binda räntan på dina rörliga lån kan du numera även göra det direkt i Internetbanken. Du hittar funktionen när du loggat in under **Lån > Bind ränta**.

Vill du veta mer om hur du kan hantera dina lån i Internetbanken? På landshypotek.se under **Kundservice > Vanliga frågor > Villkorsändring** hittar du mer information om hur du går till väga rent praktiskt.

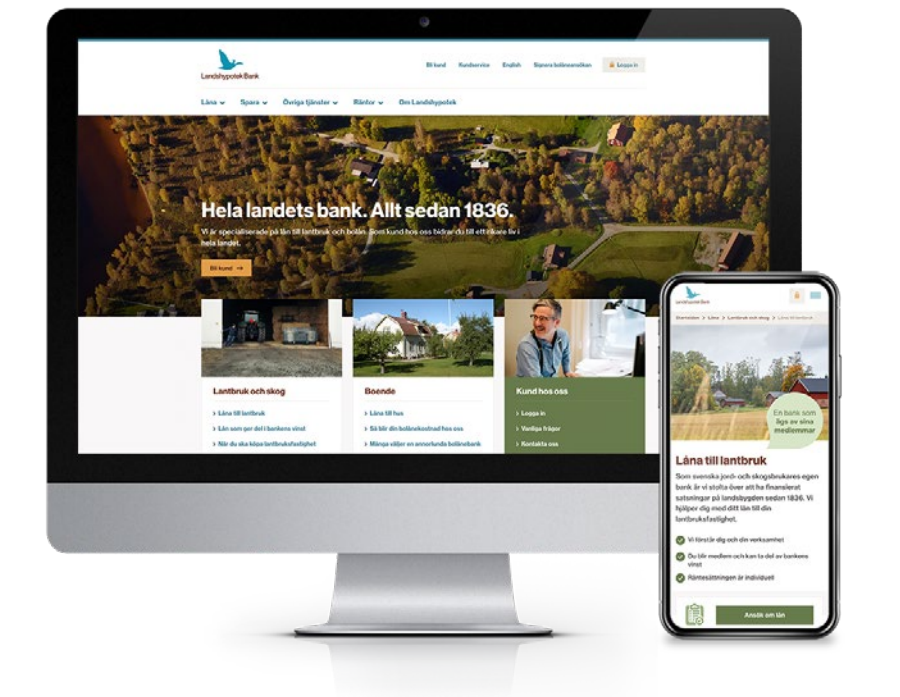
Har vi rätt kontaktuppgifter till dig?

För att uppmärksamma dig på att det finns villkorsändringar eller andra ärenden att ta del av i Internetbanken behöver vi ha rätt kontaktuppgifter till dig. Om du inte har registrerat din mejladress och/eller ditt mobilnummer ännu lägger du enkelt in uppgifterna under fliken Inställningar > Användarinformation i Internetbankens toppmeny högst upp på sidan. Har du bytt mejladress eller mobilnummer kan du också uppdatera dem här.

Välkommen till nya landshypotek.se

Den nya hemsidan, landshypotek.se, lanserades i december. Utvecklingen utgår ifrån behovet av att snabbt och enkelt kunna ansöka om lån och spara, få svar på vanliga frågor och komma i kontakt med banken.

Här finns också nyheter, finansiell information, medlemssidor, omvärldsspaningar, undersökningsrapporter och tips och råd kring såväl lantbruksföretagande som boendekonomi bland mycket annat.

Landshypotek & samarbeten

Landshypotek samarbetar med flera organisationer och företag för att dela erfarenheter och kunskap och ge fler möjligheten att upptäcka och lära känna en annorlunda bank. Här är några vänner vi arbetar och syns tillsammans med.

Årets bonde

Årets bonde är tävlingen som vill visa hela cirkeln, från jord till bord, genom att involvera primärproduktionen och lyfta fram bondens roll i livsmedelskedjan. I år medverkar Landshypotek som partner och bankens vd Per Lindblad sitter i juryn. Kolla mer på aretsbonde.se. Vinnarna presenteras i november.

Skogliga råd och tips

Landshypotek samarbetar som enda bank med skogsforum.se, Sveriges största sajt för skogsintresserade. Råd och tips inom området skogsfinansiering delas regelbundet via Skogsforums nyhetsbrev. De finns även att ta del av under landshypotek.se/artiklar under ämnesrubriken Skog.

I en serie livesända kvällswebbinarium bjuder vi tillsammans med Virkesbörsen in till samtal om skogsägande. 8 september är temat äga skog och 10 november skogens ekonomi och finansiering. Information och anmälan finns på landshypotek.se/webbinarium.

Nästa generation

För att ge bättre förutsättningar att lyckas med ett ägarskifte, alternativt köpa eller utveckla en lantbruksverksamhet, har Landshypotek och Ludvig & Co bjudit in till gemensamma webbinarium om hur man kan tänka kring finansieringen och de förutsättningar som finns att ta hänsyn till inom områdena skatt, ekonomi och juridik. Sändningarna finns att ta del av i efterhand på landshypotek.se/webbinarium.

Bolånesamarbeten

Villaägarna kan genom samarbetet med Landshypotek erbjuda sina drygt 300 000 medlemmar bra huslån och Avanzas kunder kan sedan i februari ansöka om Landshypoteks bolån till hus och fritidshus direkt på Avanzas sajt och appar.

Nu kan fler hitta ut

Från och med i år är Landshypotek förbundspartner till Svenska Orienteringsförbundet och huvudpartner till deras friskvårdssatsning hitta ut för att uppmuntra till att vistas mer i skog och mark och upptäcka nya platser runt om i landet och på hemmaplan. Givetvis med respekt för det privata markägandet.

147 miljoner i återbäring till hösten

Med bankens starka resultat som grund avsattes 163 miljoner kronor av vinsten 2020 i koncernbidrag till den ekonomiska föreningen. På föreningsstämman 28 april beslutade föreningsstyrelsen om en utdelning om 147 miljoner kronor, med planerad utbetalning i oktober. Alla har möjlighet att öka sin insats till upp till fyra procent av lånebeloppet. Men det kommer under hösten, liksom en del tidigare år, också att öppnas för återinvestering av utdelningen upp till åtta procent för den som har den möjligheten.

Som medlem i Landshypotek kan du bidra till bankens kapital genom egna insatser i relation till lånevolymen. Och insatsen ger en årlig återbäring – vilket är en bärande princip för en kooperativ verksamhet och därmed en viktig del i affärsmodellen.

– Vi är glada att vi åter igen kan föreslå en god utdelning som bidrar till välbehövliga investeringar på gårdar runt om i landet och ger medlemmarna möjligheter att utveckla och växa sina företag, säger Per-Olof Hilmér,

ordförande i Landshypotek Ekonomisk Förening.

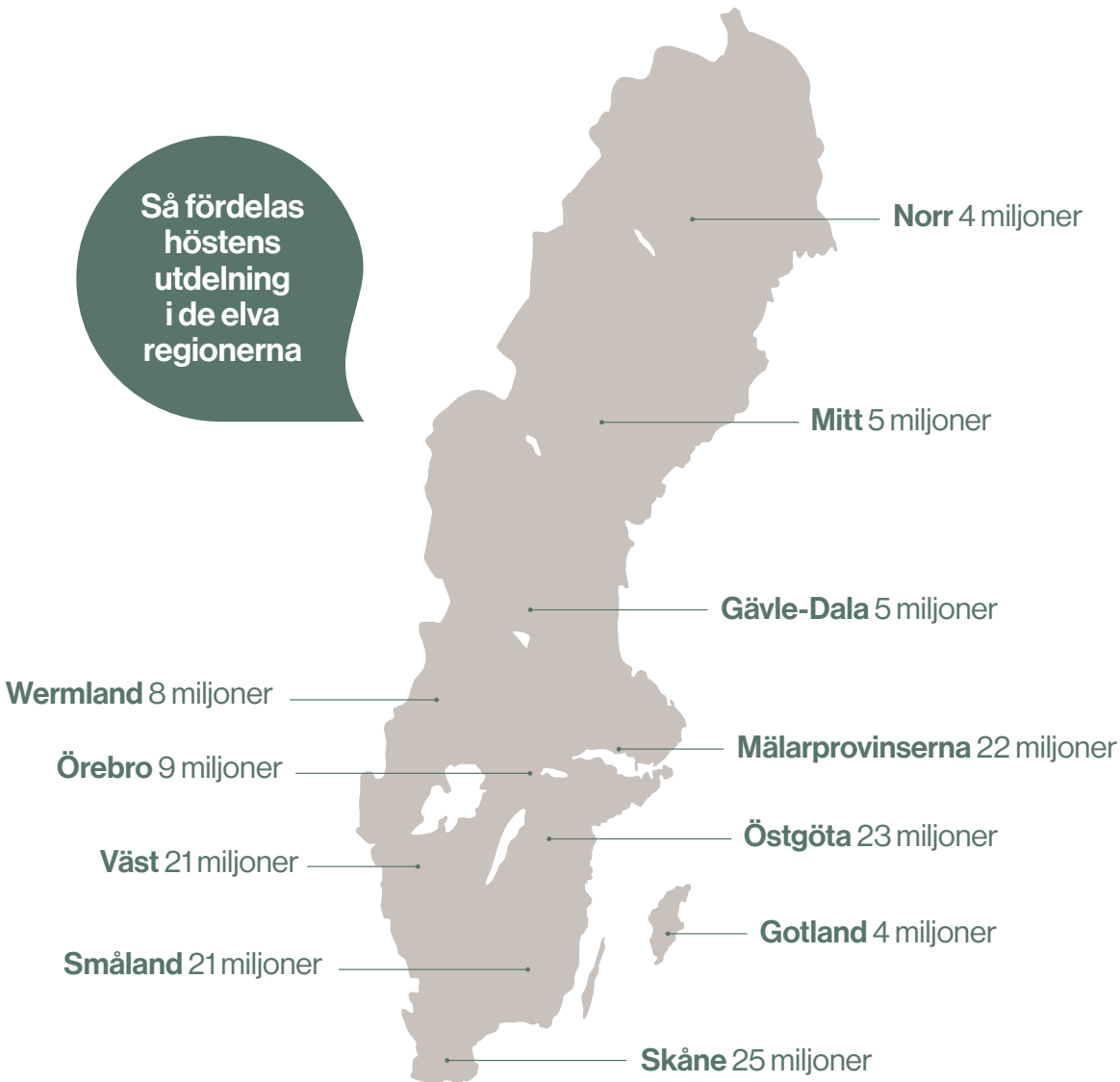
Totalt har Landshypotek Ekonomisk Förening delat ut 1,2 miljarder kronor de senaste åtta åren.

Se gärna Per-Olof Hilmér och Per Lindblad berätta mer om ekonomin och utdelningen på landshypotek.se/regionmote, ett filmat inslag som sändes under årets regionmöten.

Per-Olof Hilmér, ordförande i Landshypotek Ekonomisk Förening

Pengar till lantbrukare i hela landet

Utökat samarbete mellan förtroendevalda och medarbetare i banken för ett ännu starkare Landshypotek.

Tillsammans för ett ännu bättre Landshypotek

Att medlemmarna tillsammans äger Landshypotek Bank är något av det som gör Landshypotek unikt. Det präglar hela verksamheten. Banken finns för utlåning till medlemmarnas gårdar och frågor som gäller medlemsinflytande, återbäring av vinsten och utveckling av jord- och skogsfinansieringen är ständigt närvarande.

Medarbetare i banken och förtroendevalda i föreningen arbetar nu allt tätare för att utveckla Landshypotek och föreningen förstärker samtidigt verksamheten genom att särskilt fokusera kring områdena:

Medlemsfrågor och medlemskontakt
En medlemskommitté inrättas bland annat för att sätta särskilt fokus på medlemsfrågorna. Kommittén leds av Marie André.

Extern kommunikation om Landshypotek som jord- och skogsbrukarens bank
En ambassadörskommitté under ledning av Rickard Klingberg utvecklar samordningen av förtroendevaldas aktiviteter för att fler på marknaden ska nås av att Landshypotek är jord- och skogsbrukarens bank.

Värderingar av fastigheter
Värderingskommittén fortsätter arbetet med Claes Mattson som ordförande. Arbetet handlar om att fortsätta jobba för att förtroendevalda ska ha en gemensam grund för värderingarna, är certifierade och i ett ständigt lärande i att utföra uppdraget som värderare av fastigheter för banken.

Ägarfrågor
Ett Kapital- och ägarutskott till styrelsen bildas och leds av Per-Olof Hilmér. Utskottet hanterar och utvecklar frågorna som direkt har med ägandet av banken att göra.

De nya kommittéerna och utskottet utgår från föreningens styrelse, men kommer att arbeta i tät samverkan med de regionala styrelserna och bankens medarbetare.

– Vi jobbar tillsammans för ett ännu bättre Landshypotek. Vi har och ska ha olika roller på banken och i föreningen, men tillsammans stärker vi Landshypotek. För nuvarande medlemmar och nya som vill komma till oss ska vi tydligt vara ett Landshypotek, konstaterar Per-Olof Hilmér.

Per Lindblad och Per-Olof Hilmér intervjuas om utvecklingen och årets verksamhet. Sändningen finns att ta del av i efterhand.

Regionmöten i lantbrukarens bank

I slutet av mars hölls årets regionmöten. Alla medlemmar hade möjlighet att delta online för att höra mer om utvecklingen i den egna banken och föreningen, göra val till föreningen och ta del av det som är aktuellt för branschen i stort och i den egna regionen specifikt. Det inspelade materialet som visades under mötena finns att ta del av på landshypotek.se/regionmote – för alla som inte kunde delta!

Samtliga elva regionmöten hölls digitalt. En del inspelat material användes och på plats i direktsändning fanns representanter för såväl de regionala styrelserna som föreningsstyrelsen och banken. Nytt för i år var att nyval, alternativt omval, av regionordförande på 1 år gjordes på regionmötet. Tidigare valdes de in på det konstituerande styrelsemötet, men nu fick alltså medlemmarna ta det beslutet. En annan nyhet var att ledamöterna valdes för en period på både ett och två år. Två nya ordföranden och fyra ledamöter hälsas välkomna till regionstyrelserna, vilka presenteras närmare på sidan 7.

– Visst hade vi alla önskat att vi hade kunnat träffas på riktigt och ha de folkliga tillställningar som vi brukar ha den här tiden på året. Det underlättar så klart möjligheten till dialog och nätverkande som är så värdefullt och uppskattat av oss Landshypotekare, säger föreningens ordförande Per-Olof Hilmér.

– Årets möten kunde ändå genomföras på ett bra sätt, med vad jag upplevde som bra information till medlemmarna och alla möjligheter att genomföra valen i vår starka föreningsdemokratiska anda. Det var positivt att så många slöt upp i den här nya formen, fortsätter han.

Under mötet fanns även möjligheten att ställa frågor till representanter för bankledning och förening.

Förra året fick de planerade mötena på plats ute i de elva regionerna ställas in, och föreningen snabbt ställa om, för att ändå kunna driva den demokratiska processen vidare på bästa sätt utifrån nya förutsättningar. Nu fanns mer tid att planera för att göra det möjligt för alla som önskade att delta digitalt, inte enbart över telefon som sist. Och i år finns det ännu mer material att ta del av även i efterhand.

Som Per-Olof betonar ska du som medlem ha goda möjligheter att vara uppdaterad på vad som händer i Landshypotek även i dessa tider.

På landshypotek.se/regionmote kan du bland annat ta del av:

Landshypotek Magasin – ett filmat material om vad som präglar året, varit särskilt aktuellt för landets jord- och skogsbrukare och inom Landshypotek, och påverkat lantbrukaren i offentligheten. Malin Svedberg och Martin Kihlberg, som till vardags arbetar på Landshypotek Bank, leder studiosändningen särskilt framtagen för Regionmötet.

Så går det för Landshypotek – en filmad intervju om utvecklingen i banken och föreningen, årets verksamhet, ekonomin och den föreslagna utdelningen på 147 miljoner med Per Lindblad, vd, och Per-Olof Hilmér, ordförande i föreningen.

Andra underlag – här finns också valberedningarnas och andras eventuella förslag inför regionmötena 2021, vilka samtliga biföljs, bankens och föreningens årsredovisningar och de presentationsbilder som visades om ekonomin och utvecklingen.

Två nya ordförande och fyra nya ledamöter i lantbrukarens bank

På årets regionmöten valdes Aron Westlin till ny ordförande för Gävle-Dalas regionstyrelse och Kent Fredriksson till ny ordförande för Mitts regionstyrelse. Fyra nya styrelseledamöter hälsades också välkomna.

De är alla utsedda av medlemmarna. Tillsammans med 115 andra förtroendevalda i föreningsstyrelsen, regionala styrelsen och valberedningen företräder de dig och andra 37 000 medlemmar i en av Sveriges största kooperativa föreningar.

– Det är roligt att få hälsa nya friska krafter välkomna i föreningen. Tillsammans har de så mycket erfarenheter att bidra med i vårt nätverk; både som egenföretagare inom jord och skog och från andra uppdrag. Jag ser fram emot att driva föreningsfrågorna vidare tillsammans med dem och alla andra engagerade förtroendevalda, säger Per-Olof Hilmér, ordförande i Landshypotek Ekonomisk Förening.

– Som ledamotsveteran med ett engagemang i föreningen sedan 2008 ser jag nu

fram emot att axla ordföranderollen i region Mitt, säger Kent Fredriksson.

Aron Westlin vill som ny regionordförande i Gävle-Dala framförallt satsa på att synas mer hos medlemmarna och i allmänhet.

Här nedan kan du läsa mer om de nya företrädarna i Landshypotek Ekonomisk Förening. De nya styrelserna i de elva regionerna finns att ta del av på landshypotek.se under Om Landshypotek > Om Landshypotek Ekonomisk Förening

Aron Westlin, 39 år, ny regionordförande i Gävle-Dala (tidigare vice ordförande)

Aron driver lantbruk på heltid i Valbo, strax utanför Gävle. På gården odlas höstvet, vårvete, havre, råg, höstrybs och åkerbönor och tillsammans med en granngård odlas också potatis, morötter och rödbetor. All odling drivs ekologiskt sedan lång tid. Landshypotek blev aktuellt i samband med generationsskifte för några år sedan. En granne som Aron arrenderar mark av frågade om han ville engagera sig och det kändes spännande och hedersamt. I samband med att jordbruket tog fart på allvar och jobbet på Länsstyrelsen avslutades kände han att det passade med ett uppdrag inom Landshypotek för att hålla liv i den akademiska sidan – och som ordförande vill han satsa på att synas mer hos medlemmarna samt i allmänhet så att vi kan bli fler.

Kent Fredriksson, 57 år, ny regionordförande i Mitt (tidigare ledamot)

Kent är ledamotsveteranen från Kramfors som varit engagerad i föreningen sedan 2008 och nu ser fram emot att axla ordföranderollen i region Mitt. År 2013 sålde han mjölgården, men behöll de 600 hektaren skogsmark. Förutom skogsbruket driver Kent flera andra sidoverksamheter. Med bakgrund som civilekonom hjälper han bland annat ett 150-tal jord- och skogsbrukare med deklarationer och bokslut i den egna konsultfirman. Han säljer också jordbruksmaskiner och utrustning till åkerier och återvinningsanläggningar över hela Sverige. Kent har ett stort nätverk i näringen och möjligheten att kunna påverka ägarfrågor och tillgången till konkurrenskraftig finansiering ser han som en givande insats för det framtida jord- och skogsbruket i Norrland.

Emma Zeigler, 38 år, ny ledamot i region Mitt

Emma är bosatt på ett lantbruk i Örnköldsviks kommun, där hon driver skogsbruk och hästuppfödning i liten skala. Hon är utbildad jägmästare, men trivs bäst med att jobba praktiskt och utöver den egna gården säsongsarbetar Emma på Länsstyrelsen Västernorrland som parkvård i Skuleskogens Nationalpark. Privat skogsägande var ett stort fokus för henne under studietiden och hon ser fram emot att som styrelseledamot på Landshypotek åter knyta an till det ämnet. Emma tycker om det kooperativa tänket och vill i sitt kommande uppdrag som förtroendevald fastighetsvärderare verka för ett långsiktigt företagande på landsbygden.

Jakob von Engeström, 45 år, ny ledamot i region Mälardalen

Jakob, som är jurist i botten, driver gården Kiplingeberg strax norr om Uppsala. Han ser ett stort värde i att ha en bank i ryggen som har som kärnaffär att finansiera verksamheter för jord- och skogsägare. Idén med en kundägd bank uppskattas, och det behövs kompetenta och engagerade ägare för att det ska fungera, precis som i alla andra verksamheter. En förutsättning för långsiktig konkurrenskraft är att Landshypotek tar större marknadsandelar genom en högre och uthållig tillväxttakt, menar Jakob. Något han ser fram emot att försöka hjälpa till med framöver genom ambassadörsrollen i styrelsen.

Lars Lennartsson, 60 år, ny ledamot i region Skåne

Lantmästaren Lars bedriver lantbruk på heltid utanför Hammenhög på Österlen. Verksamheten består i huvudsak av växtodling, maskinsamverkan, uthyrda kycklingstallar samt konsultverksamhet med bokslut och deklarationer till framförallt lantbruksnäringen. Lars är tidigare syneman, styrelseledamot i Sparbanken Syd samt ledamot i Landshypoteks regionstyrelse Skåne 2011–2017. Ekonomi och fastigheter i allmänhet, och lantbruk i synnerhet är, och har alltid varit, ett stort intresse. Därför är det inspirerande att återigen få ett förtroendeuppdrag i Landshypotek.

Markus Johansson, 31 år, ny ledamot i region Gävle-Dala

Markus är en tidigare virkesinköpare som i dagsläget jobbar som yrkeslärare på skogsgymnasiet i Älvdalen. Han är utbildad skogsmästare och har ett stort intresse för skog, jakt och fiske. Han växte upp på en skogsgård i Orsa och på familjens skogsinnehav spenderas också mycket av hans lediga tid. Landshypoteks sunda värderingar gör att Markus stolt ser fram emot uppdraget som förtroendevald och möjligheterna att knyta nya kontakter samt bygga vidare på sina tidigare kunskaper inom värdering av skogsfastigheter. Och han hoppas och tror att hans nuvarande och tidigare arbetserfarenheter inom skogsbruket kommer vara till nytta för Landshypotek.

Alltid händelserika dagar i Hälsingland – möt kulturjordbrukaren och författaren Nina Östman

Finns facit till en mer hållbar livsstil i vår egen historia? Det menar entreprenören Nina Östman som driver kulturjordbruk på en Hälsingegård utanför Alfta. Här föder hon upp utrotningshotade lantraser, driver gårdsbutik och inspirerar besökare till en mer hållbar livsstil.

Det våras i Hälsingland. På Hälsingegården Per-Anders i byn Långhed några kilometer norr om Alfta gör sig Nina Östman redo för en ny säsong. Genom åren har Nina varit med och förlöst omkring 550 lamm och hon vet att veckorna efter lamning kommer att bli intensiva. De nyfödda livn behöver tillsyn dygnet runt.

Gården är Nina Östmans livsprojekt. Tillsammans med sin ex-man tog hon över den i slutet av 00-talet. Idag sköter hon driften själv med hjälp av en djurskötare. Ett tufft jobb. Nina söker nu både nya medarbetare och affärspartners. Det är nödvändigt för att hon ska kunna fortsätta följa sitt kall – att visa upp en levande Hälsingegård och inspirera till en mer hållbar livsstil.

Föder upp utrotningshotade lantraser

Med stöd av Jordbruksverket och tillsammans med olika organisationer föder Nina upp flera utrotningshotade lantraser. Förutom Helsingefår finns här också Fjällnära ko, Hedemorahöns, Linderödssvin och Gotlandskaniner. Djuren på gården är en levande genbank. Arbetet med dem syftar i slutänden till att bevara arternas ursprungliga karaktär och egenskaper för framtiden.

I trädgården och på de fem hektar odlingsmark som hör till gården odlar Nina äldre sorters grödor och växter – även detta sker i samarbete med olika organisationer och syftar till arternas bevarande.

Alltid något på gång

Som alla småbrukare behöver Nina vara uppfinningsrik. Det krävs entreprenörskap för att livet på gården ska fungera. Hon säljer lammskinn till Stockholms snofsigaste inredningsbutiker och levererar kött till huvudstans bästa krogar – mästarkocken Mathias Dahlgren på Grand Hotell serverade nyligen en Fjällnära tjur från Ninas gård.

I samband med intervjun ser Nina fram emot att ta emot en leverans hö som en generös jordbrukare utanför Stockholm donerat till henne. En tjur hon haft till låns ska tillbaka till sin ägares gård i Dalarna. Och så ska hon sälja en av sina egna tjurkalvar för avel. Köparen finns på en småskalig självhushållsgård i Värmland.

Nya planer trots pandemin

Normalt är turism en viktig del av gårdens verksamhet. På sommaren brukar Nina ta

emot boenden och anordna kurser, bland annat i småskalig djurhållning, hantverk och byggnadsvård. De delarna av verksamheten påverkas nu förstås av pandemin. Sommaren 2020 tog Nina bara emot några enstaka besökare och höll stängt i caféet.

Hur det blir i sommar återstår att se. Nina planerar trots allt att omvandla det gamla garaget och vedboden till gårdsbutik. En första punkt på en lång lista med drömprojekt.

– Jag söker en fåbodvall där djuren kan beta. Och så önskar jag mig ett växthus, så att jag kan jobba mer professionellt med att odla gamla växter, säger Nina Östman.

I grunden är Nina fotograf, författare och konstnär. Yrkesroller som hon idag ger uppskattningsvis halva sin tid åt. I sina artiklar och böcker ägnar hon sig oftast åt samma ämnen som i sitt arbete på gården – samspelet mellan människa, djur och natur. Hon menar att svaren på en mer hållbar framtid finns i vår gamla bondekultur.

– Många skulle säkert kalla mig för drömmare. Men jag menar att Sverige måste bli mer självförsörjande när det gäller livsmedel och satsa mer på småskaliga jordbruk.

Jämte arbetet med gården är Nina Östman också aktiv som författare.

När Helsingefåren lammar blir det full fart på gården.

Sol över Lammkatedralen.

Nina har skapat en lammkatedral, en hög byggnad där man som förr i tiden matar fåren uppifrån.

Nykläckt dunig Hedemorakuckling.

Förödling av växter utanför mangårdsbyggnadens glasveranda.

Hur självförsörjande är du idag?

– Inte helt. Vi är självförsörjande på kött, ägg, potatis och grönsaker. Om jag köper kött, så gör jag det av en bonde i närheten. Jag går helst inte till affären. Jag har planer på att börja mjölka djuren och kanske sälja mjölken direkt från gården.

Vad kan vi lära av historiens bönder?

– Innan storbrukens tid fanns en helhetssyn som jag anser har gått förlorad. En bred kunskap som omfattade allt – jordbruk, odling och djurskötsel. På morgonen skickade bönderna ut djuren för att beta i skogen.

Det var därifrån näringen kom. Djurens avföring spreds sedan hemma på åkrarna. Spannmålet från åkern blev gröt, bröd och annat som kom både människor och djur till nytta. Med andra ord ett cirkulärt flöde som jag menar att vi bör hitta tillbaka till.

Vad är det bästa och sämsta med att driva gården?

– Det bästa är friheten. Att få vara nära djuren i den vackra naturen och kunna bestämma över sin egen tid. Utmaningen ligger i att lyckas kompromissa mellan visioner och verklighet.

Hälsingegården Per-Anders

Plats: Byn Långhed 6 km norr om Alfta i Hälsingland.

Drivs av: Nina Östman, idag med hjälp av en djurskötare.

Lantraser: Helsingefår, Fjällnära ko, Hedemorahöns, Linderödssvin och Gotlandskanin. Den som vill kan stötta djurskötseln genom att bli fodervärd. **Växtodling:** Rabarber, röda och svarta vinbär, krusbär, hallon och jordgubbar samt äldre sorters växter. Ekologiskt och biodynamiskt.

Mark: 5 hektar betesodling, tidvis äldre sorters spannmål.

Turism: Boende, kurser och gårdsbutik.

Följ gården: Hälsingegården & Lammkatedralen finns på Facebook, Instagram och www.halsingegarden.se

Hälsingegårdar – en del av världsarvet

Det finns fler så kallade Hälsingegårdar i Långhed. Två är världsarvsklassade enligt Unesco. Ninas gård är ingen världsarvsgård men har k-märkning. Den är också den enda riktigt levande Hälsingegården.

Vem ska vi porträttera nästa gång?

Efter önskemål från er läsare är **Medlemsporträttet** numera ett stående inslag i Medlemsaktuellt. Reportagen ger en inblick i olika typer av verksamheter, stora som små, och speglar bredden av det företagande och entreprenörskap som Landshypotekets medlemmar står bakom.

Vill du dela med dig av berättelsen om din verksamhet i kommande nummer eller tipsa om någon du tycker vi ska porträttera framöver? Skriv några rader i ett mejl till kommunikation@landshypotek.se. Tidigare medlemsporträtt hittar du på landshypotek.se/artiklar under temafliken För medlemmar.

Det finns en investeringsvilja. Många bygger nu till och rationaliserar, säger Cecilia Rogne, kundansvarig i Karlstad.

Med örat mot marken

Det är generellt en väldigt bra känsla i lantbruksnäringen efter en tid av osäkerhet och svängningar på marknaden. Intresset för närproducerade och hållbara livsmedel är stort och prisutvecklingen är gynnsam inom många branscher. Vikten av ett svenskt jord- och skogsbruk har också lyfts fram av myndigheterna i pandemins spår. Lantbruket har blivit en del av det som har klassats som samhällsviktigt.

Landshypotek gör återkommande undersökningar som belyser aktuella frågor som rör branschen och hur det är att vara företagare inom de gröna näringarna. Här syns både investeringsvilja, positiv framtids-tro och några orosmoln.

Förbättrad lönsamhet inom lantbruket återinvesteras
Lantbrukarnas upplevda lönsamhet är relativt stabil. Att det är många som nu utvecklar sina verksamheter märks på de ökande utlåningsvolymerna och fler finansieringspropåer. En enkätundersökning som Landshypotek Bank låtit göra visar att lantbruksföretagare framförallt satsar på underhåll och andra investeringar vid ökad lönsamhet. Vid ett förbättrat resultat väljer 80 procent att lägga pengarna på underhåll av maskiner och byggnader eller att återinvestera vinsten i sin verksamhet.

Cecilia Rogne, kundansvarig på Landshypotek Bank i Karlstad, och Robert Liljeholm, kundansvarig i Örebro, ser båda att investeringsviljan finns och att många både bygger till och rationaliserar.

– Här i Värmland får vi in många finansieringspropåer till skogsköp, men även för tillbyggnader av djurstallar, byten av mjölkrobotar, nya torkanläggningar med mera, säger Cecilia. Och Robert märker av att den goda prisutvecklingen och det ökande intresset för svenskproducerat har gett ett uppsving, framförallt bland djurproducenterna.

– Det går bättre än på flera år och det märks att många nu satsar på att utöka sina produktionsenheter för att göra större rationaliseringsvinster, säger han.

Intresset för att anställa har också ökat och har aldrig varit så stort sedan undersökningarna inleddes 2012. Det är främst de yngre under 40 år och större lantbrukarna som vill utveckla verksamheten genom att anställa fler.

Jorden, platsen – och dess roll och betydelse i livet som lantbrukare
Att bruka jorden är en källa för både inkomst och glädje. Samtidigt finns det orosmoln, där inskränkningar i äganderätten är det största. Det visar den senaste Lantbrukspanelen, där 100-talet större, drivna och engagerade lantbruksföretagare runt om i landet tycker till för att bidra till ökad kunskap och medvetenhet om vad svenska lantbrukare tänker och känner i olika frågor.

• 8 av 10 svarar att de har en positiv känsla i rollen som lantbrukare, vilket är något bättre än förra undersökningen och enligt panelen är den största drivkraften glädjen att få utveckla ett företag med grund inom jord och skog. Det svarar över 6 av 10.

• Panelen ser också marken som det viktiga gästet på gården inom de närmaste tio åren. Över hälften bedömer att deras gård har större markareal i framtiden.

• Samtidigt är det flera områden som oroar, bland annat kring gårdens ekonomi och klimatet. Men det i särklass största orosmolnet är statliga inskränkningar av äganderätten. Osäkerheten kring något så grundläggande som rätten att äga och nyttja marken finns hos fyra av tio. Och nästan en tredjedel av panelen skulle önska en stabilare och tryggare inkomst.

Viltskador kostar på för lantbrukarna
I en annan undersökning som Landshypotek Bank låtit göra bland 550 lantbrukare om vad som har påverkat lantbruksföretagandet mest under det gångna året svarar 4 av 10 viltskador.

Närmare hälften av de tillfrågade får allt som oftast påhälsning av vilt på sina marker. Och de får betala dyrt för de skador som framförallt den snabbväxande vildsvinsstammen ligger bakom. Den uppskattade medelkostnaden per år är 45 000 kronor. Och ju större arealer, desto högre är den. Hos djurhållare som har fler än 25 djurenheter uppges den i snitt vara 83 000 kronor. För lantbruket som helhet handlar det om över miljarden i förlorade grödor, skador på betesmarker och skogen årligen.

Vill du läsa mer om de olika undersökningsresultatet, se landshypotek.se/lantbrukspanelen och landshypotek.se/artiklar

Med banken som bollplank

Inom Landshypotek finns många berättelser och en massa kunskap och erfarenheter att dela från 1 000-tals möten och samtal med medlemmar och andra intressenter inom de gröna näringarna och på boendemarknaden. Det sprider vi gärna vidare på olika sätt; via exempelvis hemsidan, i sociala medier, de digitala nyhetsbrev du får i din mejl och här i Medlemsaktuellt.

Under landshypotek.se/artiklar finns de senaste reportagen, undersökningarna, omvärldsspaningarna, tipsen och råden samlade under nio olika temaområden. Här är några av dem.

Trevlig läsning!

Exempel på vad du just nu kan inspireras av:

Tema Lantbruksföretagande

FRÅGOR OCH SVAR

5 frågor om bokslut

Varför ska man som lantbrukare göra ett bokslut? För att banken och myndigheterna kräver det – eller?

ENTREPRENÖRSKAP

"Den gröna näringen är också en besöksnäring"

Ur det ökade intresset för naturturism föddes idén om en ny intäktskälla för Axel Hjelm, en av lantbrukets drivna entreprenörer och grundare av Eremit.

Tema Skog

GUIDE

Amortering på skogsfastigheter

Amorteringen på en skogsfastighet sätts efter en bedömning av belåningsgrad, uttag från fastigheten, åldersfördelning på skogen och övriga verksamhetsintäkter. Här får du råd hur du kan tänka och exempel på hur det kan se ut.

GUIDE

Så kan du hantera skogens intäkter och kostnader

Niklas Ringborg reder ut begreppen och tipsar om hur du kan påverka resultaträkningen.

Tema Hållbarhet

REPORTAGE

Klimatets påverkan på lantbruket

Förändringar i klimatet är en faktor som kommer påverka många företagare i framtiden, inte minst lantbrukarna. Vi besökte Lars-Johan Merin på Oppegården för att höra hur de redan märks av och vilken betydelse ändrade klimatförhållanden kan få framöver.

KLIMATET

Svenskt jord- och skogsbruk står sig väl i en klimatkontext

Att det svenska jord- och skogsbruket står sig relativt väl ur ett globalt klimatsperspektiv beror framförallt på en god naturlig tillgång på vatten.

Tema Hem och Trädgård

ODLINGSINSPIRATION

Odla med barn: Så blir trädgårdslandet roligt för både stora och små

Att vara uto och påta i landet är en syssla för alla åldrar. Genom att göra trädgårdslandet spännande för barnen kan det bli mer lustfyllt att odla även för oss vuxna.

TIPS NÄR DU SKA MÅLA HUSET

Dags att måla om huset?

Kanske är det dags att plocka fram penslar och färg för att måla huset? Vi tipsar om vad du ska tänka på innan du börjar och väl är igång.

Mer inspiration med gårdssnack

På landshypotek.se/gardssnack finns också filmat material där vi på Landshypotek möter personer och företag med andra perspektiv och kunskaper om frågor som ligger oss och dig som medlem nära. Här kan du bland annat följa med när LRF Ungdomens ordförande Elisabeth Hidén och bankens vd Per Lindblad pratar om lantbrukets möjligheter och utmaningar. Tillsammans med Dina Försäkringar får du veta mer om hur du kan skydda dina byggnader och lantbruksmaskiner, skillnaderna på att försäkra en villa och en lantbruksfastighet och hur du som skogsägare kan skydda och förebygga skador i skogen. Och är du nyfiken på marknaden för jord- och skogsfastigheter just nu rekommenderas gårdssnacket med Areal.

